

KULTURNI DOGAĐAJI U 2009.

ARSEN DEDIĆ, glazbenik:

- Kulturni događaj ove godine svakako je otvorenje Muzeja suvremene umjetnosti u Zagrebu. To je prava svečanost za hrvatsku kulturu, da i ne govorim što to znači za našu umjetnost.

DRAŽEN KOKANOVIĆ,

direktor festivala Vip Zagreb Jazz i Jazzarelle:

- Izabrao bih otvorenje Muzeja za suvremenu umjetnost, mjesto gdje će se ljudi napokon moći okupljati kako to rade i u pariškom Beaubourgu, u multikulti centru u kojem će se održavati i kazališne predstave, filmske projekcije, performansi i koncerti.

JASENKO HOURA, glazbenik:

- Ove godine bilo je jako puno važnih kulturnih događaja, ali mislim da je kao glavne nemoguće izbjeći otvorenje Muzeja suvremene umjetnosti, čime naša suvremena umjetnost napokon dobiva krov nad glavom i adekvatan prostor u javnosti, te dva koncerta U2 u Zagrebu koji su izuzetno važni i za podizanje razine domaćih koncertnih aktivnosti.

DARKO PUTAK, voditelj Tvornice kulture:

- Za kulturni događaj godine izabrao bih izložbu Grafičke zbirke NSK, »Od Klovića i Rembrandta do Warhola i Picelja«, u zagrebačkome Muzeju za umjetnost i obrt.

SNJEŽANA BANOVIĆ, kazališna redateljica:

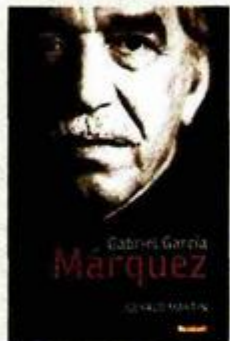
- Prezentacija pet dramskih autora u projektu »Zagrebački pentagram« veliki je kulturni događaj, a i iznimno značajan iskorak u našem kazalištu.

MILE KEKIN, glazbenik:

- Na prvome mjestu otvorenje je Muzeja suvremene umjetnosti. Ne toliko zbog suvremene umjetnosti, naravno, koliko zbog potencijalno odličnog prostora za svirke. Zatim knjiga »Majstori europske glazbe«; ne toliko zbog same knjige, naravno, koliko zbog Viktora Žmegača; on je majstor pisane njemačke riječi.

ZDRAVKO ZIMA, književni kritičar:

- Događaj godine (ipak) je otvorenje Muzeja suvremene umjetnosti u Zagrebu. Slijedi ga koncert Kraljevskoga orkestra Concertgebouw iz Amsterdama. Bila je to možda najbolja izvedba jedne Mahlerove simfonije, a svakako najbolja izvedba njegove Prve simfonije (Titan) koju sam ikada čuo. I na kraju, monografija »Život« engleskog hispanista Geralda Martina, posvećena Gabrielu Garciji Marquezu.

GEORGIJ PARO, kazališni redatelj:

- Otvorenje Muzeja suvremene umjetnosti neporecivo je kulturni događaj godine, što se samo po sebi i podrazumijeva jer je to nešto što smo godinama iščekivali. Ne samo da se na jednome mjestu nalazi presjek suvremene umjetnosti, već je to istodobno i mjesto neprekidnih događanja na kojem je publika, odnosno posjetitelj uvijek na prvome mjestu.

ANA KARIĆ, glumica:

- Nema sumnje u to da je otvorenje Muzeja suvremene umjetnosti kulturni događaj godine jer je zasjenilo sve što se dogodilo tijekom ove godine. I Zagreb i Hrvatska dobili su novu kulturnu meku koja će poticati komunikaciju između umjetnika i gledatelja, a to je ono čemu svi mi stremimo.

ANDREA ZLATAR, profesorica komparativne književnosti:

- Festival novog cirkusa izabirem kao najvažniji kulturni događaj, zato što pokazuje ono što je u umjetnosti najvažnije - snagu kreativnosti. Riječ je o festivalu što je nastao zalaganjem male grupe entuzijasta koji u skučenim produkcijskim i financijskim uvjetima rade visoko profesionalni posao. Tema žene u cirkusu, koju su pratile i teorijske rasprave, smatram pravim izborom: pokazati ono što je doista novo u umjetnosti.

Ekipa Festivala novog cirkusa

OLIVERA BALJAK, pravakinja HNK Ivan pl. Zajc:

- Kulturni događaj godine bez premca jest otvo-

renje Muzeja suvremene umjetnosti u Zagrebu jer Galerija suvremene umjetnosti je dugo vapila za takvim prostorom. Muzej je poveznica između staroga i novoga Zagreba jer uglavnom se sva kulturna događanja odvijaju u središtu grada, te se nadam da će se to doskora promijeniti u korist Novoga Zagreba.

EDO POPOVIĆ, književnik:

- Potpuno svjestan mogućnosti da ignoriranjem otvorenja Muzeja suvremene umjetnosti ispadnem neznačajnom, najvažnijim kulturnim događajem ove godine ipak smatram jedno individualno ostvarenje - knjigu »Majstori europske glazbe« Viktora Žmegača. U nizu ponuđenih, redom značajnih, ovogodišnjih događaja, knjiga profesora Žmegača strši poput uljeza. Naime, posve je uobičajeno da kultura koja drži do sebe gradi i otvara muzeje, galerije, kazališta, da organizira biennala, festivale, izložbe i gostovanja velikih orkestara poput amsterdamskog Concertgebouw orkestra, i to bih sve svrstao u kulturnu rutinu. Knjiga »Majstori europske glazbe« ne spada u ru-

KULTURNI DOGAĐAJI U 2009.

IVANA BILIĆ, marimbistica:

- Izložba »Slavonija, Baranja i Srijem - Vrela europske civilizacije« u Klovičevim dvorima pokazala je da Klovičevi dvori nastavljaju niz raskošnih izložbi. Knjiga Dubravka Detonija »Atlas života« slojevita je knjiga isprepletenih diskursa: glazbe, poezije, dnevnčkih zapisa, kritičkih komentara. A koncert Petrita Cekua i Luke Šulića na Dubrovačkim ljetnim igrama odabirem kao posvetu novim generacijama izvrsnih mladih hrvatskih glazbenika.

ŽELJKO BRKANOVIĆ, skladatelj:

Iz opere »Prikriveni križ« Srećka Bradica

- Iako živimo u vremenu devalvacije interesa za kulturna, a pogotovo glazbena događanja, današnja hrvatska glazbena scena još je više ugrožena. Stoga svakako je hvale vrijedna realizacija opere Srećka Bradica »Prikriveni križ« na Muzičkom biennalu Zagreb. Izložba »Zagreb-München« ponovo nas je podsjetila na naše velikane s kraja 19. i početka 20. stoljeća. Oduševio me, također, Simfonijski orkestar Bavorskog radija.

SEADETA MIDŽIĆ, muzikologinja:

- Otvorenje Muzeja suvremene umjetnosti je ostvarenje jednog iznimnog napora i sna pojedinaca i grupa, generacija koje su težile za apsolutnom uključenosti u postavljanje, promišljanje i rješavanje pitanja koji stoje u korijenu svakoga radikalnog ispitivanja smisla, i to u trenutku kada se takav duh brusi, oblikuje i na kraju vlada u svjetskim žarištima. Otvorenje Plesnog centra, skromnije po veličini uložena, pandan je otvaranju Muzeja suvremene umjetnosti, jer okuplja i daje mogućnost razvoja ozbiljnom kreativnom potencijalu hrvatskih koreografa i plesača. Gostovanje orkestra Concertgebouw iz Amsterdama - glazbena vrijednost takova događaja ne iscrpljuje se u trenutku izvedbe, trajanju doživljaja, niti je samo obogaćenje kulturnog života i dokaz osjetljivosti sredine za prave vrijednosti.

Plesni centar u Zagrebu

PETAR BARIŠIĆ, kipar:

- Otvorenje MSU-a je događaj ne samo godine, već stoljeća. Bez obzira na to što će biti polemika oko stalnoga postava, no to je sve legitimno. Riječ je o postavu koji su čekale generacije i važno je također naglasiti da konačno imamo mjesto za educiranje javnosti.

BRANKO SILAĐIN, arhitekt:

- Nesumnjivi događaj godine je otvorenje Muzeja suvremene umjetnosti u Zagrebu. Naslov izložbe »Zbirke u pokretu« ukazuje na obećavajuću i umirujuću mogućnost daljnjeg živog procesa u izboru izložaka i korištenja dobivenih mogućnosti formiranja primjerenoga izložbenog prostora. A sad je zasigurno cilj da u stvorenim prostornim mogućnostima hrabra kompleksna ekipa ispuni dugogodišnja očekivanja stvaranja i funkcioniranja uistinu živog žarišta ne samo likovne kulture

ŽELJKO KIPKE, slikar:

- Otvorenjem MSU-a dobivena je mogućnost da se konačno vidi jedna specifična zbirka domaće suvremene prakse. Time će se promijeniti i produkcijski okviri kako struke i kustosa, tako i umjetnika. I jedni i drugi bit će prisiljeni da se počnu drugačije ponašati. To je ključna promjena koja nas približava Europi i svijetu.

DAMIR FABIJANIĆ, fotograf:

- Sama činjenica da je MSU otvoren događaj je godine, a opravdanje za to Muzej će tek morati zaslužiti.

tinska ostvarenja. Značenjem i dometima ona nadmašuje hrvatski kulturni krug, a njezina prava vrijednost može se sagledati tek u širem, europskom kontekstu.

IVAN REPUŠIĆ, dirigent:

- Na prvo mjesto kulturnih događaja izdvojio bih otvorenje Muzeja suvremene umjetnosti, događaj koji smo dugo s nestrpljenjem iščekivali. Jednako bitnim smatram i otvorenje muzeja u drugim krajevima Hrvatske (Muzej antičkoga stakla u Zadru i Galerije umjetnina u Splitu). Svakako je veliki glazbeni događaj kad nam u gostovanje dođu dva vrhunska inozemna orkestra s Hardingom (Orkestar Concertgebouw) i Jansonsom (Simfonijski orkestar Bavorskoga radija) i taj prijedlog bih uvrstio na drugo mjesto, koje bih podijelio sa zadnjim koncertom preminuloga Vjekoslava Suteja s Tomislavom Mužekom i Simfonijskim orkestrom HRT u Dvorani Lisinski, koji će za mnoge njegove poštovatelje ostati u trajnom sjećanju. Kao treći prijedlog na području pop glazbe izdvojio bih gostovanje grupe U2 na Maksimiru.

Koncert sastava U 2 u Zagrebu

KULTURNI DOGAĐAJI U 2009.

VJERAN ZUPPA, teatrolog:

- Kulturni događaj godine svakako je otvaranje Muzeja suvremene umjetnosti u Zagrebu. Na određeni način to je nešto što je neprocjenjive vrijednosti, bez obzira na procjenjivost samih izložaka. Ono što smo prije morali konstruirati u svojim glavama, iz različitih muzeja i galerija, sada se nalazi na jednome mjestu.

DORIS ŠARIĆ KUKULJICA, dramska umjetnica:

- Za mene uopće nema dileme o tome što je kulturni događaj godine jer se na otvorenje Muzeja suvremene umjetnosti toliko dugo čekalo. Gužva na otvorenju je dodatna potvrda s kolikom se nestrpljenjem iščekivalo otvorenje MSU-a.

NEDJELJKO FABRIO, književnik:

Iz opere »Madama Butterfly«

- Na prvo bih mjesto stavio Žmegačevu knjigu »Majstori europske glazbe« jer više nikad nećemo dobiti takvu knjigu. Na drugo mjesto svakako izravni prijenos ciklusa opera iz newyorškog Metropolitana u dvoranu »Vatroslav Lisinski« jer je to nemjerljiv globalizacijski pomak u distribuiranju umjetnosti.

IVICA ŽUPAN, likovni kritičar:

- Nedvojbeno najveći kulturni događaj u 2009. je konačno otvorenje Muzeja suvremene umjetnosti. Meni osobno, kao velikom obožavatelju njegova opusa, velik je kulturni događaj i to što je, na prijedlog struke - tj. kustosa i ravnateljice MSU-a - Grad Zagreb otkupio atelijer akademika Ivana Kožarića i predao ga MSU-u. Takvu čast Kožarić uistinu zaslužuje!

DALIBOR MARTINIS, umjetnik:

- I prije nego li se otvorio Muzej suvremene umjetnosti, pretpostavljali smo da se radi o događaju koji će biti ključan za razvoj, status i komunikaciju suvremene umjetnosti. Sada kada je otvoren, vidimo koliko je njegov značaj veći i sveobuhvatniji od naših očekivanja - sada možemo govoriti o posve novoj percepciji Hrvatske unutar europskog kulturnog prostora.

STUDIO UP, arhitekti Lea Pelivan i Toma Plejić:

- Otvorenje Muzeja suvremene umjetnosti najvažniji je kulturni događaj u 2009. godini. Muzej će postati novo kulturno i društveno središte grada.

JULIJANA MATANOVIĆ, književnica i profesorica književnosti:

- Otvorenje Muzeja suvremene umjetnosti događaj je koji se upisuje u veliku povijest. Šetnja njegovim prostorima i nas će učiniti većima. Na drugo mjesto bih stavila izložbu »Slavonija, Baranja i Srijem - Vrela europske civilizacije« u Klovićevim dvorima. I konačno, knjiga »Majstori europske glazbe« Viktora Žmegača u izdanju Matice hrvatske svjedočenje je kako veliki znalac ne mora kriti i ljubav prema građi koju opisuje.

PERO KVRGIĆ, glumac:

- Kulturni događaj godine je Muzej suvremene umjetnosti. Prvi put je u Hrvatskoj na jednome mjestu okupljena suvremena umjetnost u prekrasnom prostoru gdje ju svatko može vidjeti i istraživati.

NATAŠA JANJIĆ, filmska i kazališna glumica:

- Uz otvorenje Muzeja suvremene umjetnosti, za kulturni događaj godine izdvojila bih predstavu »Zagrebački pentagram« ŽKM-a. Sama činjenica da se dogodio redatelj Paolo Magelli koji je okupio hrvatske pisce i od njih naručio tekstove, značajna je i svečana. Kao rezultat nastala je kvalitetna predstava u kojoj glumci briljiraju igrajući materijal koji je dio njihove/naše stvarnosti i podneblja, što je velik poticaj da se ta praksa angažiranja hrvatskih pisaca nastavi i dalje i u drugim hrvatskim kazalištima.

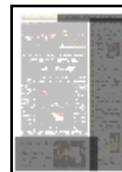
Iz opere »Čarobna frula«

IVANA LAZAR, sopranistica:

- Izdvojila bih otvaranje Muzeja suvremene umjetnosti jer smatram da se Hrvatska, relativno kasno, ali bolje ikad nego nikad, svrstala uz bok svjetskih metropola. Dalje bih izdvojila knjigu Viktora Žmegača »Majstori europske glazbe«, koja na osebujan način baca novo svjetlo na razvoj muzike od baroka do sredine 20. stoljeća, što čini knjigu uzbudljivim dokumentom kako za profesionalne muzičare, tako i za publiku bez muzikološkog znanja. I zadnji projekt koji bih izdvojila je izvedba opere »Čarobna frula« u Dvorani »Lisinski«.

NADA BEROŠ, suautorica muzeološkog postava MSU-a:

- Kao kulturni događaj godine izdvajam izložbu 43. zagrebački salon - primijenjene umjetnosti i dizajn, koja se održala u proljeće 2009. godine, u autorskoj koncepciji kustosice Silve Kalčić. Osim sjajno odabrane i razrađene teme (Anti-dizajn - trajne alternative), koja u središte stavlja društvenu odgovornost autora, treba pohvaliti i

KULTURNI DOGAĐAJI U 2009.

MILORAD STOJEVIĆ, pjesnik i kroatist:

- Značajnim držim otvorenje Muzeja suvremene umjetnosti budući da ne mogu zamisliti državu kao instituciju bez tako značajne ustanove koja govori ponajbolje o njoj, državi. Ne mogu preskočiti ni svoga liblinga Viktora Žmegača sa svojim Majstorima, iako više cijenim njegove emocije i erudiciju od stanovitih metodoloških postava. Ne zaboravljam ni Zagrebački biennale. Bez obzira na Bradićevu operu i Šipušev balet Biennale je nešto što je toliko kakvoćom postojano od početka da to kao događanje godine gotovo da postaje normalno. Ono što osobno smatram najznačajnijim je susret s jednim od najcjenjenijih i najslavnijih živućih filozofa Danielom Dennettom, Bertrandom Russelom našega doba na Sajmu knjiga u Puli.

Daniel Dennett

VERA ZIMA, glumica:

- Kao kulturni događaj godine izdvojila bih otvorenje Muzeja suvremene umjetnosti. Već dugo me ni jedan događaj nije držao toliko u iščekivanju i Muzej suvremene umjetnosti nešto je čemu ću se još dugo, dugo veseliti.

RENATO BARETIĆ, književnik:

- Otvaranje Muzeja suvremene umjetnosti je, unatoč oštroj konkurenciji, kulturni događaj godine. Ne, naravno, sam čin otvaranja, kad se pokazalo koliko smo zapravo svi skupa kulturni, nego činjenica da je napokon otvorena ustanova o kojoj su se naši kulturnjaci svađali još u vrijeme dok nikomu nije padalo na pamet što uopće napraviti na toj ledini preko puta Sopota.

ARSEN A. OSTOJIĆ, filmski redatelj:

- Izabrao bih otvorenje Muzeja suvremene umjetnosti u Zagrebu, prije svega zbog njegova značenja i mjesta koje će zauzeti, ne samo u Hrvatskoj nego i u čitavoj regiji. Višegodišnji trud i Grada Zagreba i Ministarstva kulture urodio je djelom s kojim se svi možemo ponositi.

JOŠKO MARUŠIĆ, animator i strip autor:

- Bez daljnega događaj godine je otvaranje Muzeja suvremene umjetnosti. To je zaista poticaj jednoga pozitivnoga razmišljanja u kulturi, pa makar i na simboličkoj razini. Dobili smo mjesto na kojem ćemo moći revalorizirati ono što se u umjetnosti događalo, vidjeti što će se zbivati, pa ako treba, moći ćemo se i svađati. Sada imamo gdje.

NIKŠA SVILIČIĆ, filmski redatelj i ravnatelj HAVC-a:

- Otvaranje Muzeja suvremene umjetnosti je zasigurno najznačajniji kulturni događaj ove godine, osobito s obzirom na dugogodišnju pripremu projekta, i u konačnici zbog važnosti za cjelokupnu kulturu u državi i njezin identitet u svijetu.

BRANKO SCHMIDT, filmski redatelj:

- Kulturnim događajem godine smatram izložbu »Vrela europske civilizacije - Slavonija, Baranja i Srijem« u Klovićevim dvorima. Bilo je vrlo zanimljivo i poučno vidjeti što se nekada događalo - jedna iznimno vrijedna priča.

ANTONIO NUIĆ, filmski redatelj:

- Osim otvaranja MSU, dugo iščekivanoga i nasušno potrebnoga Zagrebu, čime se konačno kultura širi i na drugu stranu Save, kao filmašu osobito mi je važan Zagrebački filmski festival, iznimno kvalitetna manifestacija koja svake godine iznova oduševljava.

odličan izbor međunarodnih i domaćih autora, primjeren izbor prostora za izlaganje (javna garaža na Kvatriću), vizualni identitet Salona (Đamir Bralić i Nikola Đurek), kao i postav izložbe (Darko Fritz).

VIKTOR ŽMEGAČ, književni povjesničar:

- Među brojnim kulturnim događajima koji su obilježili proteklu godinu svakako bih izdvojio otvaranje Muzeja suvremene umjetnosti, zaista kapitalnog djela naše kulture i ostvarenje trajne vrijednosti. Od događaja iz likovne umjetnosti treba izdvojiti i izložbu Zagreb-München u Umjetničkom paviljonu, zatim izložbu Alfreda Pala u Muzeja za umjetnost i obrt »Slavonija« u Klovićevim dvorima. Na polju glazbene umjetnosti svakako treba izdvojiti koncerte Višnje Mažuran, zatim nastupe ansambla Cantus te izvedbu Verdijeva »Falstaffa« u HNK. Što se književnosti tiče, konkretno proze, moram spomenuti nova prozna djela Julijane Matanović, Miljenka Jergovića, Ede Popovića i Zorana Kravara.

Prizor iz »Falstaffa« u HNK u Zagrebu

KULTURNI DOGAĐAJI U 2009.

IRENA ŠKORIĆ, filmska redateljica:

- Otvorenje Muzeja suvremene umjetnosti kapitalni je događaj za nacionalnu kulturu, a posebno za grad Zagreb, čija je desna obala Save desetljećima bila gotovo bez ikakvih kulturnih sadržaja. Na sreću smo doživjeli i jedno reprezentativno otvaranje moćne kulturne institucije.

IVICA ŠIMIĆ, umjetnički ravnatelj Male scene:

- Svi će reći da je otvaranje Muzeja suvremene umjetnosti kulturni događaj par excellence, te ću se i ja tomu mnijenju prikloniti.

DRAGO GLAMUZINA, književnik:

- Otvorenje Muzeja suvremene umjetnosti je kulturni događaj godine zato što nam je to trebalo, zato što je muzej i arhitektonski i izložbeno izuzetno atraktivan i zato što će posve preoblikovati taj dio grada.

MLADEN TARBUK,

skladatelj i dirigent:

- Nasuprot brojnim otvaranjima raznih zgrada i uvezenih izložbi, kao i masno plaćenih uvoznih gostovanja, smatram da supstancu nacionalne kulture mogu činiti jedino njezini umjetnici i njihova djela. Stoga je za mene protekle godine označio jedan intrigantan roman, »Vrijeme laži« Sibile Pe-
 tlevski. On na samosvojan, vješto fabuliran način opisuje mučnu sudbinu pojedinca duboko uronjenog u sveokružujuće balkansko grotlo.

LAURA VADJON, violinistica:

- Kao najznačajniji kulturni događaj u 2009. godini istaknula bih otvorenje Muzeja suvremene umjetnosti. Također važnima smatram otvorenje Plesnog centra u Zagrebu te predstavu »Zagrebački pentagram« u produkciji Zagrebačkoga kazališta mladih.

KUSTOSKI KOLEKTIV »ŠTO, KAKO I ZA KOGA/WHW«:

Izložba Davida Maljkovića

- Vrlo važan događaj koji je kod nas ostao posve nezabilježen je niz svjetskih uspjeha Davida Maljkovića - od samostalnih izložbi u više uglednih muzeja i galerija, do uključivanja njegovih radova u Tate Modern, koji je sada (uz njujoršku MOMA-u, Centar Georges Pompidou i Van Abbemuseum) još jedan od vodećih muzeja koji u zbirci ima Maljkovićeve radove. Također, angažirana i promišljena serija akcija Igora Grubića te izložba u Galeriji Miroslav Kraljević i knjiga koje su okupile dokumentaciju o njegovih »366 rituala oslobađanja«.

MANI GOTOVAC, teatrologinja:

- Moji prijedlozi za kulturni događaj godine su predstava »Zagrebački pentagram« u režiji Paola Magellija prema djelima Nine Mitrović, Damira Karakaš te uspjeh hrvatskoga filma u svijetu (scenariji Mate Matišića). I u jednome i u drugom slučaju, na našoj pa onda i stranoj umjetničkoj sceni, pojavljuje se srednja i mlada generacija stvaralaca kod kojih je radoznalost nadmašila stid, koji su punom energijom ruknuli u opasna, a time i ključna pitanja našeg života i kulture

OLIVER FRLJIĆ, kazališni redatelj:

- Za mene je kulturni događaj godine svakako 15. konferencija PSI jer je u Zagreb dovela najznačajnija imena studija izvedbenih umjetnosti danas u svijetu.